

Státní rostlinolékařská správa

Sídlo organizace: Těšnov 17, 117 05 Praha 1
Korespondenční adresa: Ztracená 1099/10, 161 00 Praha 6

Havlíčkův Brod 27.8.2013
čj. SRS 046238/2013

Oblastní odbor SRS
Smetanovo nám. 279
580 01 Havlíčkův Brod

Zpráva č. 17 oblastního odboru HAVLÍČKŮV BROD o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 5.8.–25.8.2013

1. Počasí

Pokračující velmi teplé počasí (nejvyšší naměřené hodnoty přesahovaly 30 °C) bylo ukončeno v závěru prvního týdne poměrně silnými srážkami lokálně doprovázenými krupobitím a výrazným ochlazením. Poté následovalo více než týdenní období prakticky beze srážek s denními maximy nad 20 °C. Značný pokles teplot se projevil i na nočních teplotách a v polovině měsíce srpna byly v některých lokalitách naměřeny teploty pod 5 °C. Začátkem posledního týdne sledovaného období se ráz počasí vrátil k letnímu a spolu se zvýšením teplot přišly více či méně vydatné srážky. V posledním, třetím týdnu se nejvyšší teploty pohybovaly okolo 25 °C a minima jen výjimečně klesla pod 10 °C. V těchto dnech byla pozorována i zvětšená oblačnost a v ranních hodinách se vyskytovaly častěji mlhy. Další srážky však přišly až v úplném závěru sledovaného období.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Díky poměrně příhodnému počasí probíhala druhá polovina žní za optimálních podmínek. Příděl vláhy sice udržel porosty brambor „při životě“, ale nad výnosy této plodiny je nejasno co do množství produkce, tak i kvality. Z důvodu poměrně velkého počtu ale drobných hlíz pod trsem bylo u mnoha partií odloženo ukončení vegetace (desikace). I přes pozdní uvolnění pozemků pro založení nových ploch ozimé řepky probíhalo její setí za optimálních podmínek, stejně jako následná aplikace herbicidů.

OBILNINY

Byla sklizena podstatná část ploch a množství i kvalita produkce je uspokojivá. Vzhledem k nerovnoměrnému dozrávání musela být na značném procentu ploch provedena desikace.

PŠENICE OZIMÁ (RF 87–99 BBCH)

(žlutá zralost: deformace tlakem nehtu ireverzibilní - sklizené zrno (vhodné pro posklizňové úpravy zrna, např. ochranné zásahy)

V okrese Rychnov nad Kněžnou /lokalita Voděradý 22.8./ byl pozorován střední výskyt **černě obilnin (*Mycosphaerella tassiana*)** v klasech a střední výskyt **růžovění klasů pšenice (*Gibberella zeae*)**.

V průběhu sklizně byly odebrány vzorky pro zjištění výskytu **snětivosti pšenice** (*Tilletia spp.*) a **růžovění klasů pšenice** (*Fusarium spp.*).

KUKUŘICE (RF 63-75)

(samčí květenství: začíná prášení pylu; samičí květenství: viditelné špičky blizen (vousy))-
mléčná zralost: zrna ve středu palice jsou žlutobílá: obsah mléčný: asi 40 % sušiny zrna)

Další první výskyty **obecné snětivosti kukuřice** (*Ustilago maydis*) byly zaznamenány v okresech Hradec Králové /lokalita Praskačka 21.8./, Chrudim /lokalita Trhová Kamenice 21.8./ a Jičín /lokalita Úlibice 22.8./.

První úlovky **bázlivce kukuřičného** (*Diabrotica virgifera*) na feromonovém lapači byly zaznamenány v okresech Svitavy /lokalita Lány u Litomyše 13.8. a Hradec nad Sv. 22.8./ a Žďár nad Sázavou /lokalita Vlkov 16.8./. Postupně docházelo ve všech okresech k nárůstu výskytu tohoto škůdce a počty ulovených jedinců odpovídaly střední až vysoké intenzitě. *Kontroly a záznamy výskytu dospělců na lepových deskách se provádí jednou týdně v období od 20.6. do poloviny října.*

Chemická ochrana proti larvám se doporučuje při hodnotě 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů v předchozím roce. Aplikují se insekticidní mořidla nebo půdní insekticidy při seti nebo v době líhnutí larev.

Doporučený termín prvního ošetření proti dospělcům v oblasti kontinuálního šíření na pozemcích s opakovaným pěstováním kukuřice nastává v období dvou až tří týdnů po zjištění prvního jedince ve feromonových lapácích, překračujících práh škodlivosti, který je stanoven na 35 a více dospělců v průměru na jeden lapák za 14 dnů.

V okrese Jičín /lokalita Úlibice 22.8./ byl zjištěn první výskyt dospělců **lesknáčka čtyřskvrnného** (*Glischrochilus quadrisignatus*) v palicích .

První výskyt housenek **zavíječe kukuřičného** (*Ostrinia nubilalis*) v palicích byl pozorován v okrese Hradec Králové /lokalita Praskačka 21.8./ a z okresu Ústí nad Orlicí /lokalita Letohrad/ byl hlášen pokračující nálet dospělců do světelného lapače.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 99 BBCH)

(sklizňová zralost)

V okresech Jičín /lokalita Valdice 21.8./ a Trutnov /lokalita Chroustov 20.8./ byl zjištěn ve zbytcích stonků silný výskyt **bílé hniloby řepky** (*Sclerotinia sclerotiorum*).

V okrese Jičín /lokalita Lužany 21.8./ byl zaznamenán zvýšený výskyt **slimáčka polního** (*Deroceras agreste*), bude nutné ošetření porostů.

SLUNEČNICE (RF 79 BBCH)

(semena ve vnitřní třetině terče jsou šedá a dosáhla druhově resp. odrůdově specifické velikosti)

V okrese Pardubice /lokalita Dubany 6.8./ došlo k rozšíření **bílé hniloby slunečnice** (*Sclerotinia sclerotiorum*) na celé rostliny – hodnoceno jako střední napadení.

OKOPANINY

BRAMBOR OBECNÝ (RF 79-85 BBCH)

(první bobule odpadávají - listy převážně žluté, stonky počínají žloutnout)

Pouze v okrese Náchod /lokalita Zábrodí 13.8./ byl pozorován střední výskyt **plísňě bramboru (*Phytophthora infestans*)**. V ostatních okresech byly její nálezy na nati pouze ojedinělé a její přítomnost na hlízách byla zjištěna v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita České Petrovice 22.8./.

Přestože je v tomto roce výskyt **obecné strupovitosti (*Streptomyces scabies*)** na nízké úrovni, bylo v okrese Ústí nad Orlicí /lokalita Řepníky 20.8./ pozorováno velmi silné napadení partie odrůdy Agria.

CUKROVKA (RF 39-49 BBCH)

(plodina úplně zapojena v porostu, listy pokrývají 90% povrchu půdy - kořen dosáhl sklizňové velikosti)

V okrese Jičín /lokalita Ostroměř – Sobčice 22.8./ byl zjištěn první výskyt plevele **mračňák Theophrastův (*Abutilon Theophrasti*)**

Výskyty **cerkosporové listové skvrnitosti řepy (*Cercospora beticola*)** zůstávají v celé oblasti na slabé úrovni.

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 77-87 BBCH)

(plod dosahuje asi 70% konečné velikosti - sklizňová zralost)

V okrese Jičín /lokalita Lužany 8.8.) byly v produkčním sadu zjištěny další silné výskyty **bakteriální spály jabloňovitých (*Erwinia amylovora*)**, více než 300 ks stromů vykazovalo charakteristické příznaky.

V okrese Jičín /lokalita Podkost 6.8./ byl zjištěn téměř plošný výskyt příznaků **drobné skvrnitosti listů jableň (*Phyllosticta mali*)** v matečnicích podnoží.

Na zahrádkách v okrese Hradec Králové byl zjištěn 19.8. první výskyt **moniliniové hniloby jablek (*Monilinia fructigena*)**.

V okrese Jičín /lokalita Podhorní Újezd 22.8./ byl zjištěn v ovocné školce silný výskyt dospělců **ostnohřbetky ovocné (*Stictocephala bisonia*)**. Její samice v podzimním období poškozují sáním a při kladení vajíček kůru letorostů, která v okolí řezných ran korkovatí a letorosty nad místem kladení někdy odumírají. Druhotně mohou být poškozené výhony napadány houbovými chorobami nebo kůrovci – drtníky a bělokazy.

Střední výskyt **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** byl zaznamenán v okrese Náchod /lokalita Červená Hora 20.8./.

V okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.8./ byl pozorován začátek líhnutí housenek **obaleče zimolézového (*Adoxophyes orana*)**. Jeho první výskyt ve feromonovém lapáku byl zaznamenán v okrese Náchod /lokalita Červená Hora 20.8./.

V okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.8./ byl také zjištěn na plodech slabý výskyt štítků štítenky zhoubné (*Quadraspidiotus perniciosus*) a štítenky čárkovité (*Lepidosaphes ulmi*).

Silný výskyt klíněnky jabloňové (*Phyllonorycter blancardellus*) byl zjištěn v okrese Náchod /lokalita Červená Hora 20.8./ a střední přetrvával v okrese Jičín /lokalita Úlibice 22.8./.

HRUŠEŇ (RF 78-81 BBCH)

(plod dosahuje asi 80% konečné velikosti - počátek zrání, vývoj odrůdově specifického zbarvení plodu (zesvětlení))

V okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.8./ byl zjištěn na plodech první výskyt moniliniové hniloby hrušek (*Monilinia fructigena*).

V okrese Jičín /lokalita Kopidlno 6.8./ byly v ovocné školce zjištěny housenice ploskohřbetky ovocné (*Neurotoma saltuum*) a plody poškozené plodomorkou hruškovou (*Contarinia pyrivora*).

V okrese Jičín /lokalita Holovousy 13.8./ byla v ovocné školce zaznamenána šedá skvrnitost listů (*Mycosphaerella pyri*).

Peckoviny

BROSKVOŇ (RF 89 BBCH)

(konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

V okrese Pardubice /lokalita Choltice 6.8./ byl odebrán vzorek plodů ke zjištění původce moniliniové hniloby broskví (*Monilinia fructigena*) a 20.8. zde byl zaznamenán začátek letu 3. generace samců obaleče východního (*Grapholita molesta*).

MERUŇKA (RF 89 BBCH)

(konzumní zralost, plody mají typickou chuť a optimální pevnost)

V okrese Pardubice /lokalita Choltice 6.8./ byl zaznamenán střední výskyt 2. generace samců obaleče meruňkového (*Enarmonia formosana*) ve feromonových lapácích.

SLIVONĚ (RF 85-87 BBCH)

(pokročilé zrání, nárůst intenzity odrůdově specifického zbarvení - sklizňová zralost)

V okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.8./ byl zjištěn na listech střední výskyt virových neštovic slivoně (šarka) (*Plum pox virus PPV*).

První výskyt rzivosti slivoně (*Tranzschelia pruni-spinosae*) na listech byl pozorován v okrese Hradec Králové /lokalita Těchlovice 21.8./.

Střední výskyt obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonových lapačích je hlášen z okresu Chrudim /lokalita Podlíšťany 20.8./ a první napadení plodů bylo zaznamenáno v okrese Pardubice /lokalita Svinčany 6.8./.

V okrese Pardubice /lokalita Svinčany 15.8./ byl pozorován první výskyt pohyblivých stádií svilušky ovocné (*Panonychus ulmi*) a svilušky chmelové (*Tetranychus telarius*).

VIŠEŇ (RF 91)

(ukončen růst letorostů, terminální pupen vyvinut, listy ještě úplně zelené)

V okrese Hradec Králové /lokalita Těchlovice 15.8./ byly pozorovány střední výskyty **skvrnitosti listů třešně (*Blumeriella jaapii*)** na listech višní.

KDOULOŇ

V okrese Jičín /lokalita Holovousy 13.8./ byla v ovocné školce zjištěna **hnědá skvrnitost listů (*Diplocarpon soraueri*)**.

ZELENINA

OKURKA

Střední až silné výskyty **plísňě dýňovitých (*Pseudoperonospora cubensis*)** byly zjištěny na zahrádkách v okresech Náchod /lokalita Náchod a Bohuslavice 22.8./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Borohrádek, Voděrady a České Meziříčí 22.8./. Její první výskyt byl zaznamenán v okrese Hradec Králové /lokalita Hradec Králové a Svobodné Dvory 15.8./.

RAJČE

Střední výskyt **plísňě rajčete (*Phytophthora infestans*)** byl zjištěn v okresech Náchod /lokalita Náchod a Bohuslavice 22.8./ a Rychnov nad Kněžnou /lokalita Pohoří a České Meziříčí 22.8./.

OSTATNÍ

TOPOL

V okresech Jičín /lokalita Holovousy 13.8. a Spyšova 20.8./ a Pardubice /lokalita Horní Ředice 16.8./ byl v matečnicích japonských topolů na listech zjištěn silný výskyt **rzivosti topolu (*Melampsora larici-populina*)**.

BOROVICE ČERNÁ

Dne 22.8. byly odebrány 3 dílčí vzorky jehlic z plantáže vánočních stromků borovice černé v katastru Hlavečnick s podezřením na výskyt **červené sypavky borovice (*Mycosphaerella pini*)**, vzorek byl odeslán do laboratoře.

SVĚTELNÝ LAPAČ

V okrese Jičín /lokalita Holovousy 5.8.-22.8./ ve světelném lapači ze sledovaných škodlivých druhů dominovali dospělci **osenice černé c (*Xestia c-nigrum*)**, z ostatních škodlivých druhů se poprvé vyskytl **práštěvník medvědí (*Arctia cija*)** a **bekyně velkohlavá (*Lymantria dispar*)**.

Za oblastní odbor zpracoval: Ing. Jiří Jůzl